

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра теорії музики

"ПОГОДЖУЮ"

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

"ПОГОДЖУЮ"

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЛЬФЕДЖІО

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Академічний спів
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.7.8)
Загальний обсяг	12 кредитів ЄКТС (360 годин)
Форма підсумкового контролю	Заліки (1-5), екзамен (6)
Термін викладання	1-6 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	денна

Робоча програма навчальної дисципліни „Сольфеджіо” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

ТИХИЙ Северин Вікторович – доцент кафедри теорії музики, кандидат мистецтвознавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Теорії музики* «22» червня 2021 р., протокол № 5

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є розширення та збагачення музичного та загальнокультурного кругозору студентів, завдання: стимулювати розвиток їх природніх музичних даних, розвинути їх музичний смак і здатність критичних оцінок явищ мистецтва, пробудити самостійність їх професіонального мислення.

При визначенні змісту курсу сольфеджіо студентами вокального факультету враховано, що значний відсоток студентів (іноді усі) своє перше знайомство з проблемами цього предмету починають у стінах вузу. Поряд з ними, на вокальній факультет є прийняті особи, які мають досить ґрунтовну підготовку по цьому предмету. Тому курс складений з урахуванням потреб обох рівнів: використовується і „шкільний” метод, з опорою на існуючі підручники, і вузівський, з опорою на сучасні теоретичні дослідження в питаннях сольфеджіо.

Завдання курсу сольфеджіо у вищому навчальному закладі полягає в подальшому удосконаленні внутрішнього слуху, розвитку мелодичного і гармонічного слуху, музичної пам'яті, вироблення навичок слухового аналізу гармонічного та поліфонічного багатоголосся, у вихованні творчого сприйняття сучасної музики.

Гармонічного розвитку різностороннього музичного слуху можна добитися лише при умові систематичної роботи над оволодінням конкретними навиками одноголосного та ансамблевого співу з нот, музикального диктанту, загального та детального слухового аналізу.

Особливе значення для вокаліста мають навички точного і осмисленого інтонування мелодії, вміння знайти помилки в інтонуванні та методично правильно їх виправити.

Не менш важливим завданням є розвиток ансамблевого співу, ритмічні координації та збалансування голосів в ансамблі.

Основними формами роботи в курсі сольфеджіо є інтонаційні вправи, слуховий аналіз окремих елементів музичної мови, музичний диктант та спів з нот.

З огляду на ширше і детальніше зацікавлення студентів даним курсом, специфіки їх спеціальності, намагання збагатити їх музичну ерудицію і обізнаність у репертуарі з їх спеціальності, акцентуємо в процесі проходження курсу на вивчення творів з *вокального репертуару*. Гадаємо, що це допоможе майбутнім виконавцям при інтерпретації того чи іншого твору.

Основне завдання курсу – пошуки форм практичного використання практичних навиків зі сольфеджіо при вивченні та виконанні репертуару зі спеціальності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 16	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
РН 1	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час творчо-виконавської діяльності.
РН 2	Володіти методами та навичками ансамблевої гри / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.
РН 3	Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
РН 6	Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

PH 7	Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
PH 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
PH 9	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.
PH 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
PH 11	Вміти здійснювати педагогічну діяльність.
PH 12	Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.
PH 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
PH 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами								
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс	II курс		III курс		IV курс			
						Всього	у тому числі:			Семестри								
							лекційні	індивідуальні		практичні	1	2	3	4	5	6	7	8
									Кількість тижнів в семестрі									
								15	15	15	15	15	15	15	15			
Сольфеджіо	6	1-5		12	360	180			180	180	2	2	2	2	2	2		

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг	Кількість годин				Самостійна робота
				Аудиторних				
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		
I		4	120	60			60	60
	1	2	60	30			30	30
	2	2	60	30			30	30
II		4	120	60			60	60
	3	2	60	30			30	30
	4	2	60	30			30	30
III		4	120	60			60	60
	5	2	60	30			30	30
	6	2	60	30			30	30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1 семестр

	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Діатонічні акорди від звуку.	10
2	Тема 2. Гама ладів	10
3	Тема 3. Діатонічні акорди в тональності. Гармонічні послідовності	10
	Всього	30
	2 семестр	
4	Тема 4. Секвенції	15
5	Тема 5. Акордика	15
	Всього	30
	3 семестр	
6	Тема 6. Гармонічні послідовності	10
7	Тема 7. Секвенції та розспівки	10
8	Тема 8. Ладовість	10
	Всього	30
	4 семестр	
9	Тема 9. Одноголосся.	10
10	Тема 10. Двоголосся.	10
11	Тема 11. Триголосся.	10
	Всього	30
	5 семестр	
12	Тема 12. Чотириголосся.	10
13	Тема 13. Спів багатоголосних прикладів зі змінною кількістю голосів.	10
14	Тема 14. Творчі вправи.	10
	Всього	30
	6 семестр	
15	Тема 15. Запис одноголосних диктантів.	15
16	Тема 16. Запис двоголосних диктантів.	15
	Всього	30

Самостійна робота.

1-6 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Діатонічні акорди від звуку.	10
2	Тема 2. Гама ладів	9
	Поточний контроль	1
3	Тема 3. Діатонічні акорди в тональності. Гармонічні послідовності	8
	Підсумковий контроль (залік)	2
	Всього	30
	2 семестр	
4	Тема 4. Секвенції	14
	Поточний контроль	1
5	Тема 5. Акордика	13
	Підсумковий контроль (залік)	2
	Всього	30
	3 семестр	
6	Тема 6. Гармонічні послідовності	9
	Поточний контроль	1
7	Тема 7. Секвенції та розспівки	10
8	Тема 8. Ладовість	10
	Підсумковий контроль (залік)	2
	Всього	30
	4 семестр	
9	Тема 9. Одноголосся.	10
10	Тема 10. Двоголосся.	9
	Поточний контроль	1
11	Тема 11. Триголосся.	8
	Підсумковий контроль (залік)	2
	Всього	30
	5 семестр	
12	Тема 12. Чотириголосся.	10
13	Тема 13. Спів багатоголосних прикладів зі змінною кількістю голосів.	9
	Поточний контроль	1
14	Тема 14. Творчі вправи.	8
	Підсумковий контроль (залік)	2
	Всього	30
	6 семестр	
15	Тема 15. Запис одноголосних диктантів.	13
16	Тема 16. Запис двоголосних диктантів.	14

	Поточний контроль	1
	Підсумковий контроль (екзамен)	2
	Всього	30

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка роботи студента складається із сумарного результату оцінювання різних видів навчальної роботи протягом певного часу. До видів навчальної роботи відносяться форми активної та пасивної діяльності студента. Відповідно, розроблена ієрархічна система, в якій пасивні форми оцінюються на порядок нижче аніж активні. До пасивних форми включають відвідування лекцій та ведення конспекту, конспектування обов'язкової літератури, виконання самостійної роботи, відвідування фольклорних мистецьких і наукових заходів тощо. Активні форми роботи вимагають виявлення студентом власних здібностей, вмінь, ініціативи, логічного та креативного мислення і т.д. Це виступи на семінарських заняттях, підготовка та захист наукових рефератів, виступи на конференціях і т.д.

При розробці шкали оцінювання видів навчальної діяльності враховано всі види аудиторної та поза аудиторної роботи, що відповідає загальним положенням вищих навчальних закладів, а також враховано специфіку роботи кафедри музичного фольклору. Таким чином до основних нормативних форм роботи додається виконання молоддю науково-пошукових досліджень, а саме: опрацювання спеціалізованої літератури, підготування рефератів та виступи з доповідями на студентських конференціях.

Вид навчальної роботи	стаціонар	
	Оціночні бали (за об'єм роботи)	Всього
1-6 семестр		<u>100</u>
<i>поточний контроль</i>		50
Відвідування занять		5
Слуховий аналіз	1 x 10	10
Спів (сольний та ансамблевий)	1 x 10	10
Інтонаційні вправи	5 x 2	10
Написання музичних диктантів	15 x 1	15
<i>підсумковий контроль (заліки та іспит)</i>		50
Виконання завдань:		
а) повне і вірне виконання трьох завдань		40
б) неповне і невірне виконання трьох		20

завдань		
в) виконання двох завдань		20
г) виконання одного завдання		15
Додаткове завдання		5

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Метод проблемного викладення.
4. Частково-пошуковий, або евристичний.
5. Дослідницький

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою

перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.

3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ, ПІДРУЧНИКИ ТА ПОСІБНИКИ

1. Алексеев Б. Гармоническое сольфеджио. М., 1975
2. Вахняк Є. Хорові розспівки / Вахняк Є. - К., 1973
3. Виноградов Г. Интонационные трудности. К., 1977
4. Євпак Є. Хорові розспівки / Євпак Є. - Київ, 1978
5. Збірники українських народних пісень (наприклад, Лисенка, Леонтовича, Людкевича, Ревуцького та ін.)
6. Кириллова В, Попов В. Сольфеджио (для хорових дирижерів) / Кириллова В, Попов В. - 2-е изд., перераб.и доп. - Москва, 1986
7. Колесса Ф. Шкільний співаник / Колесса Ф. - Репринтне видання. - Київ, 1990.
8. Ладухин Н. 1000 примеров музыкального диктанта. М.,1988
9. Ладухин Н. Одноголосное сольфеджио. М., 1986
10. Островский А. Сольфеджио . Вып.2.М.,1973
11. Островский А. Сольфеджио. Вып. 3.М., 1972
12. Максимов С. Сольфеджио для вокалистов. Вып.1. М. 1950
13. Павлюченко Етюдї для співу (посібник з сольфеджіо). К., 1974
14. Соколов В. Многоголосное сольфеджио. М., 1962
15. Соколов В. Примеры по полифонической литературе. М.,1962

РЕКОМЕНДОВАНА МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА (музичні твори для співу)

Сопрано

1. Й.С. Бах –арія з "Magnifikat"
2. В. Белліні – каватина Норми (оп. „Норма”)
3. Ст. Монюшко – реч. і арія Гальки (оп. „Галька”)
4. Ю. Мейтус. – арія Оксани (оп. „Гайдамаки”)
5. К. Данькевич – арія Галі (оп. „Назар Стодоля”)
6. М. Жербін – „Забудь”
7. Б. Фільц – „Я не тебе люблю”
8. Д.Січинський – „Бабине літо”
9. В. Барвінський – „Місяцю князю”
10. Обр. н. п. – „Не хвалюся”
11. Обр. н. п. – М. Колеси – „Ой Николо Николчко”
12. Обр. н. п. – М. Колеси – „Зозуленько кукай”

Мецо – сопрано

1. Г. Гендель – ”Dignare”
2. М. Римський-Корсаков – арія Любаші (оп. „Царева наречена”)
3. М. Мусорський – сцена гадання Марфи (оп. „Хованщина”)
4. В.А.Моцарт – арія Керубіно (оп.”Весілля Фігаро”)
5. Ж Бізе – хабанера Кармен (оп. „Кармен”)
6. О. Нижанківський – „Верніться сни”
7. П. Чайковський – „Отчего?”
8. С. Рахманінов – „Как мне больно”
9. М. Лисенко – „Не дивися на місяць”
10. Обр. н.п. М. Лисенка – „Де ти доню водилася”
11. Обр. н.п. В. Коломійцеві – „Очеретом качки гнала”
12. Обр. н.п. І. Бойка – „Тиха вода”

Тенор

1. К. Глюк. Арія Паріса (опера „Паріс і Єлена”)
2. Р. Леонковало – серенада Арлекіна(оп. „Паяци”)
3. М. Римський-Корсаков – аріозо Ликова (оп. „Царева наречена”)
4. М. Лисенко – каватина Андрія (оп. „Тарас Бульба”)
5. Д.Січинський – „І золотої, і дорогої”
6. В. Барвінський – „Вечером в хаті”
7. К. Данькевич – реч. і арія Богуна (оп. „Богдан Хмельницький”)
8. М. Лисенко – „Чого мені тяжко”
9. Ст.. Людкевич – „Піду від вас”
10. Обр. н.п. Б. Лятошинського – „Якби мені не тиночки”
11. Обр. н.п. І. Майчика – „Вертай дівча”
12. Обр. н.п.Д. Задора – „Балада про Довбуша”

Баритон

1. В.А.Моцарт – арії Фігаро (оп. „Весілля Фігаро”)
2. М. Римський-Корсаков – арія Мізгіря (оп. „Снігуронька”)
3. П. Чайковський – пісня Томського (оп. „Пікова дама”)
4. Дж. Верді – сцена і арія Ренато (оп. „Бал-маскарад”)
5. М. Лисенко – арія Остапа (оп. „Тарас Бульба”)
6. П. Гайдамака – „Мріє моя мріє”
7. Я. Лопатинський – „Зелений гай, пахуче поле”
8. Д. Січинський – „Дума про Нечая”
9. А. Кос-Анатольський – „Шумлять смереки”
10. Обр. н.п. – „Дивлюсь я на небо”
11. Обр. н.п. – „Ой важу я важу”
12. Обр.н.п. – „Вечір надворі”

Бас

1. Дж. Верді – арія Філіпа (оп. „Дон Карлос”)

2. В. А. Моцарт – арія Зарастро (оп. „Чарівна флейта”)
3. В. А. Моцарт – арія Лекорелло (оп. „Дон Жуан”)
4. К. Данькевич – арія Кривоноса (оп. „Богдан Хмельницький”)
5. О. Даргомижський – „Титулярний советник”
6. М. Мусоргський – „Полководець”
7. М. Лисенко – „Гетьмани”
8. Обр. н.п. – „Віс вітер”
9. Обр. н.п. Юцевича – „Садом, садом кумасенька”
10. Обр. н.п. Б. Дрималика – „Ой, біда мене з хижі жене”